

AYŞEGÜL ÇELİK

KORKU VE
ARKADAŞI

ÖYKÜ

AYŞEGÜL ÇELİK
KORKU VE
ARKADAŞI

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Yapı Kredi Yayınları, 2003

Can Yayınları'nda 1. basım: Kasım 2013, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak resmi: © Shutterstock / Irmak Akçadoğan

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3

Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1594-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

AYŞEGÜL ÇELİK
KORKU VE
ARKADAŞI

ÖYKÜ

Ayşegül Çelik'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kâğıt Gemiler, 2013

Ölmeyi Bilen Adam Muhsin Ertuğrul, 2013

Şehper, Dehlizdeki Kuş, 2013

AYŞEGÜL ÇELİK, 1968'de Ankara'da doğdu. HÜ İktisadi ve İdari Programlar ile AÜ DTCTF, Tiyatro bölümlerini bitirdi. HÜ Sosyal Antropoloji Bölümü'nde yüksek lisans programına katıldı. *Varlık, Milliyet Sanat, Hürriyet Gösteri, kitap-lık, Doxa, Bütün Dünya, Akşam-lık, Kent ve Gençlik, Bireşim, "ağır ol bay düzyazı", Düünden Bugünden Edebiyat* gibi dergilerde öykü, şiir ve makaleleri, *Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Star, Radikal, Yeni Şafak, Sabah* gibi gazetelerde röportajları yayımlandı. Televizyon, sinema ve sahne için drama yazarlığının yanı sıra televizyon için çocuk programı yazarlığı yaptı. Radyo oyunları TRT tarafından ödüllendirildi. Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın *Kaynanam Nasıl Kudurdu?* romanından yaptığı oyun uyarlaması Devlet Tiyatroları ve Bursa Şehir Tiyatroları tarafından sahnelendi. Librettosunu yazdığı *Arda Boyları*, Devlet Opera ve Balesi Modern Dans Topluluğu tarafından sahnelendi. *Kadın Öykülerinde Ankara, Kadın Öykülerinde Doğu, Belki Varmış Belki Yokmuş, Bir Dersim Hikâyesi, Şehir ve İnsan, Kar İzleri Örttü* adlı çok yazarlı kitaplara öyküleriyle katıldı. *Şehper, Dehlizdeki Kuş* adlı öykü kitabıyla Notre Dame de Sion Edebiyat Ödüelleri'nde mansiyon, *Kâğıt Gemiler* adlı öykü kitabıyla 2010 Yunus Nadi Öykü Ödülü'nü aldı. *Sensizankaradadenizdüşleri* (1997) adlı şiir, *Korku ve Arkadaşı* (2005) adlı öykü kitapları var. Halen Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda Dünya Edebiyatı ve Uygarlık Tarihi dersleri veriyor.

İçindekiler

Tarçın	23
İncili Gece	35
Atlar ve Avcılar	39
Safran	43
Gecesefası	47
Suretler ve Gölgeleer	49
Sarı Şarkı	53
Diken ve Kordela	57
Korku ve Arkadaşı	59
Yok Hikâye	61
Kar Ağacı	65
Bitek Toprak	73
İçeriden Sızan Işık	77
Balçık Çiçeği	81
Nağme	89
Kuşlar, Balıklar ve Cümle Mahlukat	93
Pantili	95
Gümüş Gecelik	99
Kumsal	103
Şenlikçi	107

Herkes cinneti kendinden uzak sanır.
Oysa, zamanla insan arasındaki tuhaf yerin adıdır gece ve
Akıl orada uyur
Ağaçlar orada boylanır
Çünkü bütün düşler gerçektir orada.

Sayrının imparatorlukları gecede kurulur.
Gözden ırak yangınlar, gökyüzünü tutar.
Sokaklar bir tuhaf iklime girer

Bilen bilir: Artık bütün bahçeler yasemin kokar.

Gecede kaybolanlardan öğrendim bu tekerlemeyi. Çoğu, tümünü bilmez, ancak son satırı bir şarkı gibi söylemekten hoşlanır. Gecede kaybolan bu insanların sayısını sorarsanız, söyleyemem; çoktur. Cinsiyetini söyleyemem; yoktur. Ve kaybolmaya muktedir bu kadar insan olması biraz tuhaftır. Ben onlara sayısız öyküler verdim, onlardan öyküler aldım. Artık biliyorum ki, kiminin uyanamadığı kâbus, kiminin yaşadığı tek gerçek olabilir. Düşlere gidecek olanları bir bakışta tanıyışım bu yüzden... Biliyorum ki haklılar;

“herkes cinneti kendinden uzak sanır.”

Bütün bir şehri içine alan suretini karanlıkta gördüğümde, anladım ki o da gidecek. Çünkü, elleri hiç tekin değil, yüzündeki acıya aldırmadan, gözlerinin keskinliğini sunuyor karanlıkta. Anladım ki kararını vermiş ama bundan haberi yok. Sonra bahçenin bir yarısında açan çiçeklerin sesini duyduğunu ve içinde büyüteceği dikenlere hazırlandığını fark ettim.

Düş, umduğumdan da güzel başladı fakat sonra çok büyüdü, sayrılı bir çalkantıya dönüştü. Bu çalkantı, her şeyi içine aldı. Birbirine degen uyumsuz parçalar, üstünlüklerini bağrdılar. Sesler önce büyüdü, sonra azaldı ve bitti. Başlayan sessizlik öyle koyulaştı ki tarakla taranır, bıçakla kesilir hale geldi. Bu soluksuz maddenin içinde, tek bir çıtırtı belirdi; öncesiz ve sonrasız. Yangın başladı.

Yangın bu anda şehrin bütün pencerelerinden görülebilecek kadar büyüktü aslında. Kent sakinleri sıcaklığı, erimeyi fark ettiler fark etmesine ya, bunu nerede arayacaklarını bilemediler. Eğer çıkıp baksalardı, kendi bahçelerini, kendi sokaklarını, kendi çocuklarını göreceklerdi. Fakat hepsi cinneti kendinden uzakta bildi. Eğer baksalardı, öykülerden tanıdıkları acıların kendi aynalarında biriktiğini ve o aynalarda kendi suretlerinin durduğunu göreceklerdi. Baksalardı, bir yangının daha başlarken, ardında ne kadar kül sakladığını... Her türlü yanıtın gün ve gece altında ayan olduğunu, asıl hünerin yanıtları beklemeden öte, soruları sormakta olduğunu...

Fakat bakmadılar. Bu öyküler, yangın sonrası devşiriliş, kurutulup boyanmış ve kırık aynalarda yüzleri çoğaltmaya bırakılmıştır.

*Yasemin kokularına ve erken inen akşamlara
Ve çıplak ayak gezmeyi bilen çeşit çeşit çocuğa:
İnanıyorum;
bütün düşler gerçektir.*

Korku ve Arkadaşı

Çocuklar gecenin tekin olmadığını bilirler.

Onları karanlığın içinde tutan, yağmuru, ayazı unutturup evlerinin yolunu çoğaltan da bu bilgidir zaten. Karanlıkta, sessiz ve görünmez nesnelere keşfedip suretsiz gölgelerle konuştuklarından, biraz delilere benzerler.

Çocuklar, gecenin tekin olmadığını bilirler.

Sessiz bir çocuktur Zülfaris. Solgun. Yüzünde sayrılı bakışlar vardır. Elleri tekin değildir. Gözleri, düşleri... Huyları tekin değildir. Bu yüzden ona "Birsam" da derler. Adını her duyduğunda irkilir, o geceyi hatırlar. Sesi duyduğu ilk geceyi...

Ses, ateşböceği şarkılarına benziyordu. İçini basan alacalı korkulara rağmen, önce kardeşiyle yattığı döşekten kaldırmış, sonra dış kapıya, sonra da bahçeye çağır-mıştı onu. Tahta döşemede adım attığı her yerin avazlanacağını bile bile, sese yürümüştü o gece... Birsam...

İşte şimdi, tertemiz nisan havasının altında, beli lastikle büzülmüş pijaması, çıplak ayakları ve terli sırtına yapışan içliğiyle, yemişini dört gözle beklediği kiraz ağacının altında, yüzünü gecenin en koyu yerine dikmiş beklemektedir. Beklemektedir ya... Neyi?

“Köpekler uluyacak!” diye korktu önce ve evinin aralık kapısını kolladı göz ucuyla. Gecenin bir vakti, kendisini çağırını bulamadan kaçacaktı belki... Kalbi sanki kulaklarında atıyordu. Düşündü; çağırın her kimse, onu görene dek beklemeye karar verdi. Çok tuhaftır; bunu kararladıktan sonra ne köpekler uludu ne babası uyandı. Çok beklemesine gerek kalmadan, kiraz ağacının tepesinde önce bir, sonra iki ateşböceği kadar, sonra da bir ateşböceği ordusu kadar parlayan ışığı gördü. Elini gözlerine siper edip, kiraz ağacının durulup yatışmasını bekledi. Çünkü kiraz ağaçları çok heyecanlı olurlar. Bu ağaç da tepeden tırnağa ışığa kestikten sonra sessizce küçüldü ve ortaya bir adam çıktı. Elinde rengârenk balonlar olan bu adamın gözleri sapsarıydı. Burnunun üstündeki yılanın tanınır ve iki gözünün de birer adı olduğundan bahsedilirdi. Yüzü o kadar çirkindi ki bazıları onu daha önce düşlerinde gördüklerine inanır, gündüz gözüyle rastgeldiklerinde başlarını çevirip tövbeler ederlerdi. Elbet, hayırla anılacak düşler değildi bunlar. Fakat O daha yolunu yarı edemeden, gelişine yandaş çıkardı çocuklar. Deliliğe duydukları o kışkırtıcı merakla etrafını çevirir, burnundaki yılanın tıslayışına aldırış etmeden, birbirlerini omuzlayarak tahta arabadaki oyuncaklara eğilirlerdi. Araba da arabaydı ama, içinde neler yoktu ki: balonlar, maytaplar, elmaşekeri koçanları, kordelalar, sakızı çıkarılmış resimli kâğıtlar, karta basılmış artist resimleri, kavanozlarda iki, hatta üç gözlü masketler, bilyeler, birçok topaç, açılınca ses veren kutular... Neler neler... Araba, kuşlar ve çocuklarca boyanmış gibi renkli, adam renk kavanozlarına düşüp çıkmışçasına parlaktı. “Şenlikçi!” diye düşündü ve umduğu olağanüstü manzarayı bulamayanların küskünlüğüyle alt dudağını kıvrıverdi Birsam. Ayakları üşümüştü; orasını yokladı; çişisi de gelmiş. Bunu farke-dip bir daha sustu.

“Her zaman seni gözlüyorum. Kiraz ağaçlarını en çok seven çocuk sensin. Neden hiç yanıma gelmiyorsun?” diye sordu Şenlikçi. Zülfaris, can sıkıntısından eridi adeta. Burun kıvırdı, onun tozlu arabasına koşacağına, kirazda türkü söyler, damda yıldız kaydırır daha iyi.

“Düş görmek kolaydır oğlum amma, uyanmamak zor!” deyiverdi Şenlikçi. “Bir düş göreceksin velakin uyanacaksın. Uyanmamak için beni yeniden görmeyi yürekten dilemen gerek! Bir gün beni görmek için yanıp tutuşacaksın!”

Demek alınmıştı çocuğun renksiz karşılaşmasına? Bu yüzden aklına gelenleri art arda söylüyordu. Zülfaris, söze ekleyecek bir şeyler aradı; etrafına bakındı, kiraz ağacıyla göz göze geldiler.

“Nereden geldin sen? Yoksa bu ağaçta mı yaşıyorsun?”

“Bazen. Ancak başka ülkelere giderken sizin arkadaki kümeste oluyorum.”

“Bizim kümes başka ülkelere mi açılıyor?”

“Ne sandın ya!”

“Bana da göstersen!” diye atıldı, çişini unutmuştu birden. Şenlikçi onun yüzündeki sevinci beğendi. Ancak ipekten bile olsalar bütün perdeleri açmaya niyeti yoktu. “Sırlar pahalı şeylerdir. Ömre bedel olanları vardır,” dedi ve bir avuç taş çıkardı arabasından. Bunlar tuhaf bir biçimde pürüzsüz, soğuk ve parlaktı. Bir ağızdan konuşmaya başladılar:

“Beni dinle, öykülerim insanların bir tek sözcük bilmediği bir vakte aittir! Bugüne dek nasıl geldiler dersin?”

“Ya ben? Benim hikâyem olmasa, Tanrı kendini bilir miydi sanıyorsun?”

Çocuk gözleri taşlara değdiğinde, kayboluverdi Şenlikçi.

Eve girdiğinde, daha ilk adımda uyandı babası. Ver-yansın etti! Öyle ki, sırtını yastığa koyamadı da yüzüko-yun yattı Zülfaris. Yattığı yerde, uzun uzun hayallendi: Ne kiraz ağacının heyecanı ne ateşböcekleri... Parmak-ları arasında okşanmaya hazır, buz gibi taşlar. Kışkırtıcı, sabırsız, üstelik bir de parlak. “Keşke o kaygan kordela-lardan verseydi bir tane,” diye düşündü fakat sonunu getiremedi bu düşüncenin. Çünkü, kordelaların ismi büyüyüp kocaman oldu ve tuhaf bir lezzetle doldurdu ağzını.

Babam kümese eştığım deliğin yerini de görmedi, sesini de duymadı. Babam biraz sağırdır, bazı şeyleri hiç duymaz; biraz da kekemedir, bazı şeyleri diyemez.

O gün, öğleyi zor ettim. Başka ülkelere açılan kümes demek bizim kümesmiş! Tavukları, horozu ürküttükten başka birçok da yumurta kırdım. Kümes küçücük, tıka basa zor sığılan bir yer. Bir kere dayımın kardeşime attığı yumruktan kaçarken girmiştim. Aslında o zaman da pek tuhaftı. Beni görünce bütün tavukların kendilerini oraya buraya atmalarından anlamalıydım orada bir sır olduğunu... Aslında ben her zaman bazı şeyleri sezerim, ama sonra nedense unutuyorum onları...

Bütün gün kümesi eşeledim, ama Şenlikçi'nin dediği, başka ülkelere çıkan yolu bulamadım. Belki bir yol değil de başka ülkeleri görecektir bir delikti söz ettiği... O zaman daha kötü olurdu, çünkü hep aynı yeri görmek zorunda kalır ve daha çok merak ederdim. Her şeye razı olup kaz-mama rağmen, onu da bulamadım.

Sonraki gece yine çağırırdı Şenlikçi beni. Fakat kırgın-dım bana yalan söylediği için. Zaten ben gidip bu adamın sattığı bir dünya oyuncağı seyretmek istemiyorum. Ama öyle bir çağırıyor ki insanı... En çok sevdiği şeyin sesiyle sesleniyor. Ben ondan yana hep ateşböceklerinin ve başka dünyaların seslerini duyuyorum...

Ses çoğalınca, birilerinin fark etmesinden korktum.

Kalkıp bahçeye çıktım. Gecenin bu vakti beni yakalasalar bahçede, babam bir görse!..

“Nerede kaldın? Seni bekliyoruz, bütün ateşböcekleri yanıp bitti neredeyse...”

“Hani bizim kümeden başka ülkelere geçiliyordu? Hani orada bir...”

“Çok mu merak ettin?” (Gözleri parlamıştı Şenlikçi’nin.)

“Ettim ama, sen öyle dediğin için ettim. İyice de kazdım ama...”

“Daha derin kaz! Önce soğuyacak toprak, sonra ıslanacak. Sen boş ver, kaz! Yerden su çıkacak, önce az ama sonra çoğalacak. Sen boş ver kaz. Su, kaynayacak çukurun dibinden, önce az ama sonra çoğalacak. Çukurun dibinde bir nehir bulacaksın, gürül gürül! Sen boş ver, kaz. Nehrin dibinde bir şelale bulacaksın!”

“Yine kazayım mı?”

“Yok, şelaleye kadar kazmak kâfi. Şelaleyi buldun mu tamam, onun üstüne bin, istediğin ülkeye git! (Böceklerin sesini dinledi adamın burnundaki yılan, sonra bakışını bilinmedik bir noktaya dikti.) Ama bunu kimselere deme, tamam mı...”

Bunları söyledikten sonra bana bir de fener verdi Şenlikçi, “Bunu aynaya tutarsan gözlerinin rengini bulursun,” dedi ve daha önce hiç duymadığım bir ezgiyi mırıldanarak ağacımıza doğru eriyip gitti.

Ertesi gün yine kümese gidecektim ya... Sultanahmet’e götürdü babam beni. Delik bir çuval gibi elden ele gezdim. Biri yüzüme üfledi, biri karnıma yazılar yazdı. “Karanlıkta yalnız gezme!” dediler hep birlikte ve güllü sularla yıkadılar enseme. Gün doğarken gidip gün inince döndük. Şenlikçi, o gece bir düş yolladı eşlikçi. Düşümde bir koca kuyruğum vardı ve adaların üstünden uçuyordum. Avcılar ateş etti, hemen vurdular beni. Sonra gözlerimi alıp bir ceylana koydular.

Ertesi gün kazmaya devam ettim. Toprak nemlenene kadar, topraktan küf kokusu gelene kadar kazdım. Annem bütün gün bohçalarla uğraşiyor, yine de ne yaptığımı fark ediyordu. Önce ortadan kaybolduğuma kızdı, sonra ellerimin pisliğine. Ne kadar yıkarsam yıkayayım, tırnaklarıma giren toprak kapkara duruyordu; sabunla bile geçmedi. Sonra Şenlikçi'yi bekledim bütün gece; ne ateşböceği ne balonlar... Şenlikçi gelmedi.

Sabah olunca kümese koşacaktım ki annem elimden tuttu. Birlikte Fener'e gittik. Birçok kadının arasına oturtular beni. Biri renkli sular içirdi, biri kafamda kurşun pişirdi. "Duasız gezip kendini maral sanma!" dediler, küçük bir kâğıdı dürüp büküp koynuma koydular. Gün doğarken gidip gün inince döndük. O gece bir düş yolladı Şenlikçi. Önce bir kapıdan geçtim, sonra bir kuyudan düşüm, sonra bir yangında yandım, sonra Şenlikçi çıktı karşıma! Eline bir düdük almış, öttürüp duruyor; istedim, vermedi. Gece yarısı uyanıverdim. Ortalığı dinledim; ne ateşböcekleri ne Şenlikçi... Soluğumu tutup sabah erkenden şelaleye ulaşmayı diledim, uyumuşum. Bu kez de bir şarkı çıktı karşıma. Sözleri ve sesleri şöyle:

*Bir dilek tut
Bir dileği sev de tut.
Gerçek olmak kolay, yok olmak zor.
Bir dilek tut,
O dileği sev de tut.*

*Ayşegül Çelik, öykülerindeki
ruhsal çözümlenmeleri ve
geleneksel anlatı yöntemleriyle
insanımızın bireysel, kültürel
portresini çiziyor.*

Biliyor musun, insan ölecekse işte tam burada ölmeli: Aklındaki, yüreğindeki ormanın içinde. Burada kuma düşen gölgeler bile duyuluyor. Yaprakların süzdüğü yağmur, ayakucumda usul usul birikiyor. Sanki bir aynanın kıyısındaım, sanki içeriden biri çıkacak, yüzü tanıdık, fakat saçları ısrarla başka iklimlere uzayan.

Ayşegül Çelik'in 2003 yılında yayımlanan ilk kitabı *Korku ve Arkadaşı*, daha baştan, olgunlaşmış, yürüyeceği yolu belirlemiş bir öykücüyü haber veriyordu. Anadolu'nun kadim öykülerine, masallarına, tarihe ve mitlerin zengin dünyasına selam gönderen, onların dilini modern öykünün sınırsız dünyasına taşıyan öyküler bunlar. İnsanın ölçsüz nefretine, şiddetine, tutkularına odaklanan bu özgün öyküler, sahneye ve radyoya da uyarlandı.

Kapak resmi: IRMAK AKÇADOĞAN

ISBN 978-975-07-1594-5

9 789750 715945